

روزهای داغ تماشا

میلاد جلیل زاده خبرنگار گروه فرهنگ

خود آمریکایی‌ها درباره فصل دوم اکران سال ۲۰۲۴ می‌گویند تابستان عجیبی برای سینماست. استودیوها تمام گزینه‌های اصلی‌شان را برای اکران در سال ۲۰۲۵ ذخیره می‌کنند چون اعتصابات دو صنف نویسندگان و بازیگران صدمه‌ای جدی به روند تولید زده و دست‌کمپانی‌ها را در تولید خالی کرده‌است. آنها می‌گویند ۲۰۲۵ سالی است که سینماها به وضعیت سابق‌شان برمی‌گردند و برای همین تقویم را بر این اساس تنظیم می‌کنند. بخش مهمی از تولید فیلم‌های ابرقهرمانی در حال توقف هستند. فرنچایزهای عظیمی از پنجره تابستانی خارج می‌شوند و سری دوم «تل‌ماسه» در بهار اکران شد و سری دوم «جوکر» در پاییز اکران می‌شود. اما به معنی آن هم می‌تواند باشد که فضایی برای نفس کشیدن بچه‌های کوچک به وجود می‌آید، یعنی تعدادی انیمیشن اکران خواهند شد و به علاوه فیلم‌هایی روی پرده یا در پلتفرم‌ها خواهند آمد که مورد پسند نوجوانان هستند. کم‌دی‌های جری‌اکشن geri-action در در آنهاستاره‌های سالخورده اکشن بازی می‌کنند، فیلم‌های ترسناک تابستانی، اقتباس‌های عاشقانه ادبی و حتی یک انیمیشن نامزد اسکار تشکیل‌دهندگان اصلی ترکیبی هستند که تابستان امسال هالیوود آنها را عرضه می‌کند. برخی از فرنچایزهای محبوب هم با قسمت‌های جدید بازگشته‌اند، مثل سری دوم

انواع مهربانی

Kinds of Kindness (۲۱ ژوئن)

انواع مهربانی اثری است از یوگوسلاف لاتینموس، همان کارگردانی که محصول برنده اسکار «بیچارگان» Poor Things را ساخته بود. لاتینموس در مصاحبه‌ای با گاردین گفته که «انواع مهربانی» فیلمی معاصر است و در ایالات متحده روایت می‌شود و در سه داستان متفاوت اتفاق می‌افتد. اما استون که در کنار لاتینموس در فیلم «بیچارگان» هم کار کرده بود، در این فیلم در کنار ویلیام دافو، جسی پلمونز، مارگارت کوالی و بسیاری دیگر بازی خواهد کرد.

«ددپول و ولورین»

Deadpool and Wolverine (۲۶ جولای)

این فیلم موردانتظار مارول، شخصیت‌های مورد تحسین ددپول و ولورین را در یک صفحه‌نمایش به اشتراک می‌گذارد. درحالی‌که بیشتر داستان فیلم مخفی نگه داشته شده‌است، تریلر ددپول با بازی رایان رینولدز باربه‌تصویری می‌کشد که توسط یک گروه‌دستگیر شده و از آن فرار می‌کند. تریلر در حالی به پایان می‌رسد که ددپول به پشت دراز کشیده و ولورین با بازی هیو گرانت بالای سر او ایستاده‌است. بینندگان مطمئن‌نمی‌توانندانتظار خنده‌بلندطنز و شکستن دیوارچهارم باشخصیت رینولدز واکشن وحشتناک وهیجان‌انگیز فیلم‌های ابرقهرمانی مارول راانتظار داشته باشند.

«بربجرتون» – فصل ۳

Bridgerton (۱۶ می و ۱۳ ژوئن)

درام دوره‌ای که طوفان نتفلیکس در این چند سال گذشته به حساب می‌آید، با فصل سومی بازگشته است که به دو قسمت تقسیم شده است. اولی در ۱۶ می و دومی در ۱۳ ژوئن منتشر خواهد شد. این فصل پیگیر ماجراهای کالین، برادر بربجرتون با بازی لوک نیوتن و خود لیدی ویستل داون با بازی نیکولا کوگلن خواهد بود. طرفداران برای روشن شدن بسیاری از سؤالاتی که در پایان فصل دوم بی‌پاسخ مانده‌اند، سراغ تماشای سری جدیدی می‌آیند و عموماً یک روایت عاشقانه و دلخراش را پیش‌بینی می‌کنند.

«درون و بیرون» Inside Out، «بیگانه: رومولوس» Alien: Romulus، «پسران بد» Bad Boys و «کلاغ» The Crow.

همه چیز در سینماها در آخرین ماه از فصل بهار، یعنی ماه می با کم‌دی اکشن‌رمانتیکی که رایان گاسلینگ و امیلی بلانت در آن حضور دارند و محصول یونیورسال است آغاز می‌شود. «مرد ساده‌لوح» (سوم ماه می)، قسمت جدیدی از مجموعه میمون‌ها به نام «پادشاهی سیاره میمون‌ها» دهم می‌می‌آید. پس از آن فیلم ترسناک روان‌شناختی جین شونبرون با عنوان «درخشش تلویزیون را دیدم» در هفدهم می خواهد آمد و این ماه با سری جدید مکس دیوانه «فوروسا» به پایان می‌رسد. فرارسیدن ماه ژوئن «هیت من» Hit Man را به نتفلیکس و سری چهارم پسران بد 4 Bad Boys را به سینماها می‌آورد. همچنین سری دوم «درون و بیرون» و «موتورسواران» The Bikeriders و اولین قسمت از «افق: حماسه آمریکایی» Horizon: An American Saga در این ماه به سینماها می‌آیند.

و اگرچه ممکن است ژوئیه مسابقه دیگری در حد «باربنهایم» که اکران سال گذشته را هیجان‌انگیز کرد نداشته باشد، اما برای از جمله فیلم «من را با پرواز به ماه ببر» Fly Me To the Moon و «گردبادها» Twisters و البته «ددپول ۳» Deadpool & Wolverine چیزهای برای هیجان‌انگیز شدن وجود دارد. آگوست چیزهای دیگری هم دارد از جمله فصل دوم «افق»، یک فیلم جدید از سری فیلم‌های بیگانه «بیگانه: رومولوس» و چند فیلم هیجان‌انگیز مانند «فاخته» Cuckoo و «تله» Trap.

یک مکان آرام: روز اول

A Quiet Place: Day One (۲۸ ژوئن)

این فیلم ترسناک یک اسپین‌آف است که در همان دنیای دو قسمت اول «یک مکان آرام» اتفاق می‌افتد. لوییتا نیونگو، جوزف کوبین و الکس ولف همگی بازیگران این فیلم هستند و داستان آن روایتگر اولین روزی است که موجوداتی که به همه منابع صوتی حمله می‌کنند، به نیویورک هجوم آورده‌اند. بازیگر و کارگردان جان کرازینسکی که دو فیلم اول این مجموعه را کارگردانی کرد، دیگر برای کارگردانی بازخواهد گشت. با این حال، او در کنار کارگردان فیلم، مایکل سارونسکی در تولید نقش داشت.

پسران بد: بران یا بمیر

Bad Boys: Ride or Die

ویل اسمیت، در اولین فیلم مهمی که پس از سیلی زدن به کریس راک در اسکار ۲۰۲۲ کار کرده است، برای قسمت چهارم فرنچایز پسران بد که از سال ۱۹۹۵ شروع شده، باز هم با مارزین لارنس همبازی می‌شود. البته از این بازیگر بعد از ماجرای آن سیلی معروف، فیلم «رهاسازی» Emancipation هم اکران شده بود اما این فیلم قبل از آن زمان فیلمبرداری شده بود. سری چهارم «پسران بد» به کارگردانی عادل و بلال جلوی دوربین رفته است. عادل العربی و بلال فلاح کارگردانان سینما و تلویزیون بلژیکی هستند که اصالت عربی دارند.

«خاندان اژدها ۲»

House of the Dragon (۱۶ ژوئن)

سریال «خاندان اژدها» که سال ۲۰۲۰ فصل اول آن به انتشار رسید، حالا پس از تقریباً یک سال و نیم انتظار هوادارانش که به دلیل اعتصابات WGA و SAG-AFTRA رخ داد، بالاخره درتابستان ۲۰۲۴ قرار است منتشر شود و طرفداران در حال غوغا هستند تا بدانند چه اتفاقی در فصل جدید می‌افتد. فعلا فقط مشخص است که یک جنگ داخلی بین شوراهاى سبز و سیاه رخ خواهد داد اما می‌دانیم که فصل جدید مطمئناً از نظر بصری خیره‌کننده و از نظر احساسی آشفته و مملو از درام و هیجان خواهد بود. این مجموعه یک درام فانتزی است که به‌عنوان پیش‌درآمدی بر «بازی تاج‌وتخت» (۲۰۱۹–۲۰۱۱) ساخته شد.

درون و بیرون ۲

Inside Out 2 (۱۴ ژوئن)

احساسات درون سر دختر بچه‌ای به نام رایلی برای اولین بار ۹ سال پیش، زمانی که فیلم اصلی «Inside Out» اکران شد، روی پرده‌های سینما ظاهر شد. تابستان امسال، شادی، غم، ترس، خشم و انزجار بازگشته‌اند، با چهار صدای دیگر. آن هم درحالی‌که رایلی وارد سال‌های نوجوانی خود می‌شود و اضطراب، خجالت، بی‌حوصلگی و حسادت ظاهر می‌شوند و احساسات اصلی را دور می‌کنند. حالا کارکردهای درونی ذهن رایلی با هم مبارزه می‌کنند.

«من نفرت‌انگیز ۴»

Despicable Me 4 (۳ جولای)

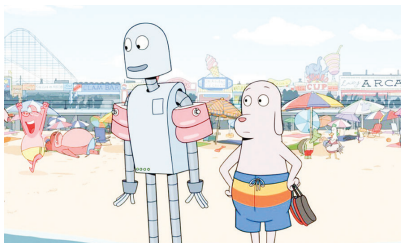
به نظر می‌رسد فرنچایز «من نفرت‌انگیز» در حال رشد است. تا به حال سه فیلم Gru و دخترانش و دو اسپین‌آف «مینون» منتشر شده‌که به‌خاطر اکشن سرگرم‌کننده و طنز سخاوتمندانه‌اش در میان بسیاری از گروه‌های سنی محبوب بوده‌اند. در قسمت بعدی، گرو که مثل همیشه توسط استیو کارل صدایشگی می‌شود، با همسرش لوسی با صدایشگی کریستین ویگ زندگی می‌کند. آنها در کنار سه دخترخوانده‌شان از ورود یک فرد جدید به خانواده استقبال می‌کنند و داستان ماجراجویی‌های آنها در مبارزه با یک شرور جدید دنبال می‌شود.

«رویای ربات»

Robot Dreams

پنجمین فیلم اسرارآمیز در بخش بهترین انیمیشن‌های اسکار ۲۰۲۴ سرانجام برای تابستان امسال امکان اکران گسترده‌ای را دریافت کرد. «رویای ربات» سگی تنها را در دنیایی از حیوانات انسان‌نما نشان می‌دهد که تصمیم می‌گیرد رباتی بخرد تا بهترین دوستش باشد. این یک داستان تکان‌دهنده از یک دوستی است که کاملاً بدون دیالوگ گفته می‌شود. ماجراد نیویورک ۱۹۸۴ روایت می‌شود اما فیلم محصول مشترک اسپانیا و فرانسه است و براساس یک کمیک منتشر شده در سال ۲۰۰۷ به همین نام اثر سارا وارون ساخته شده است.

«آکادمی چتر ۴»

Umbrella Academy (۸ اوت)

«آکادمی چتر» تابستان امسال بافصل چهارم که آخرین فصل آن هم هست به نتفلیکس بازمی‌گردد. ماجرای کلی مجموعه از این قرار بود که اعضای یک خانواده که همگی قدرت‌های فراطبیعی دارند، پس از مرگ پدرشان باید پرده از راز مرگ او بردارند. رازی که تا به‌تجدیدی بزرگ برای جهان مرتبط است. در پایان فصل سوم، بینندگان در مقابل صخره‌ای سخت‌رهاشدند زیرا قهرمانان سریال متوجه شدند که دیگر قدرت خود را ندارند. آنها باید با شرورهای جدیدی از طریق نقشه‌ای روبرو به‌شوند که مطمئناً ماجراهایش پیچ و تاب می‌خورد و طرفداران را در لبه‌صندلی‌هایشان رها می‌کند. امیدها برای پایان رضایت‌بخش این درام خانوادگی هیجان‌انگیز و خارق‌العاده زیاد است.

انیمیشن ایرانی

اوج یا سقوط؟

شروین فضلعلی‌زاده

منتقد سینما و انیمیشن

تولید آثار انیمیشن سینمایی و بلند در ایران در طی یک دهه اخیر مسیر روبه‌رشدی داشته است و اکران سراسری این آثار باعث شده تا توجه ویژه‌ای به این موضوع شود. موضوعی که حتی با موفقیت در گیشه‌ها همراه بوده و انیمیشن سینمایی را دیگر از حالت طفیلی بودن جریان اصلی سینما، خارج کرده است. تولید انیمیشن برخلاف فیلم سینمایی زنده، پروسه‌ای طولانی و پرهزینه است؛ اما انیمیشن‌سازان ایرانی با گذر از این مساله توانستند خودشان را به‌عنوان مدعیان این عرصه معرفی کنند و حتی داعیه سرگروهی و اکران ویژه را هم دارند. اگر تنها به دو سال اخیر و چهار اثر انیمیشن اکران شده در سینماها نگاهی بیندازیم بیشتر متوجه استقبال خوب و موفقیت این آثار خواهیم شد. فقط ۴ انیمیشن سینمایی «پسر دلفینی»، «لوپتو»، «بچه‌زنک» و «مسافری از گائورا» با فروش حدود ۱۲۱ میلیارد و ۷۶۱ میلیون تومانی، توانسته‌اند ۴ میلیون و ۱۵۵ هزار مخاطب را به سالن‌های سینما بیاورند. این چهار انیمیشن به‌تنهایی توانستند سهم ۷٫۵ درصدی از گیشه در سال ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲ را به خود اختصاص دهند و به جرات می‌توان گفت بالاتر از سطح انتظار منتقدان قرار گرفته‌اند. به‌خصوص دو اثر «پسر دلفینی» و «لوپتو» که توانستند در جریان رخداد‌های اغتشاشات ۱۴۰۱، گیشه سینما را گرم نگه دارند و البته باید در نظر بگیریم که سال گذشته شاهد فروش عجیب و فوق‌العاده سه اثر کم‌دی با فروش بالای ۶۰۰ میلیارد تومان بودیم که در نبود آنها، تاثیرگذاری و جایگاه آثار انیمیشن پرنزنگ‌تر نیز می‌شد.

اما آیا این موضوع به رشد انیمیشن ایران کمک کرده است؟ و می‌توانیم بگوییم جریان‌های حامی انیمیشن ایرانی با فهم دقیق نسبت به این حوزه، مسیر موفقیت این آثار را هموار خواهند کرد؟ در جشنواره فیلم فجر سال گذشته شاهد حضور و اکران آثار مختلف در دسته سینمای کودک بودیم که آثار انیمیشن هم در این دوره حضور قابل توجهی داشتند. اما چند موضوع در این آثار به‌شدت به چشم مخاطبان و اهل فن آمد.

محتوا و داستان این آثار در مقایسه با انیمیشن‌های پیش از خود، پیشرفتی را نشان نمی‌دادند. حس سفارشی‌سازی و کپی از روی آثار موفق هالیوودی به‌شدت در این آثار به چشم می‌خورد. وقتی به کلیت اثر نگاه می‌کنیم، عناصر و مفاهیم ارزشی جامعه و باورهای دینی بی‌دلیل و بی‌هدف در قوه جاگذاری شده‌اند؛ این عناصر به پیشبرد داستان کمکی نمی‌کنند و داستان‌های این مدل انیمیشن‌سازی هم اگرچه تلاشی برای روایت خاص و ویژه از ارزش‌های دینی جامعه ایران است اما به دلیل نجسب بودن با فضای انیمیشن، در بروندا تصوری، صورتی سفارشی و اصطلاحاً «بودجه‌بگیر» جلوه‌کند. این شکل از تولید که عموماً با حمایت‌های بدون ظرافت هنری نهاد‌های فرهنگی همراه است، نه‌تنها به بهبود فضای داستانی کمک نمی‌کند که حتی باعث بدفهم شدن جریان‌های تولید و به هم ریختن استانداردهای انیمیشن‌سازی در ایران می‌شوند. کما اینکه یکی از تهیه‌کننده‌های آثار انیمیشن اکران شده نیز تأیید کرده بود بخش مذهبی اثر به نوعی در داستان و اجرا قرار گرفته است که صرفاً مصرف داخلی داشته باشد اما در نسخه بین‌المللی همین قسمت را حذف کردیم به‌گونه‌ای که به داستان لطمه‌ای نزنند!

همین‌طور شناخت مخاطب در داستان این آثار کمتر موردتوجه واقع شده‌اند و به همین دلیل الفاظ و شوخی‌ها گاهی اوقات از دایره مخاطب اصلی انیمیشن یعنی کودکان نیز خارج شده و بی‌هدف در فضای داستان می‌چرخند. واژه‌شناسی و شناخت استانداردهای تصویری برای هر مخاطبی یکی از کلیدی‌ترین نکات تولیدات انیمیشن در سطح بین‌المللی هستند؛ اما متأسفانه هنوز هم در تولیدات داخلی ما جدی گرفته نمی‌شوند.

اینکه از شوخی‌های و ایرال فضای مجازی در یک اثر سینمایی استفاده شود، بیشتر از اینکه به بالا بردن محبوبیت آن کمک کند با توجه به فاصله زمانی میان زمان تولید تا اکران سراسری، باعث تمسخر اثر خواهد شد.

فراموش نکنیم که امروز به لطف پلتفرم‌های موجود و همچنین سایت‌های اینترنتی، دسترسی به آثار قدرتمند و جذاب بین‌المللی برای مخاطبان کودک بسیار آسان شده و این موضوع سطح انتظار آنها را مدام بالاتر می‌برد و حساسیت خانواده‌ها را روی محتوای آثار افزایش می‌دهد.

از سوی دیگر ضعف‌های بخش‌های فنی همچنان در تولیدات انیمیشن سینمایی مشهود است و متأسفانه گویا تولیدکنندگان هنوز به مرز و تفاوت‌های بین تولیدات سریالی و سینمایی مشرف نشده‌اند؛ بنابراین اشکالات حرکتی، نما، ریتم و حتی طراحی شخصیت در این آثار همچنان مشهود هستند؛ گویا کارگردان‌ها تیم‌های تولید بیشتر به‌کپی‌برداری درجه‌چندم از روی آثار انیمیشن و حتی دموی بازی‌های هالیوودی بیشتر علاقه‌نشان می‌دهند و این موضوع سبب می‌شود تا افق نگاه «صنعتی» به تولید انیمیشن در ایران همچنان دور از دسترس باشد.

حتی در بخش دوبله هم شاهد ایجاد جذابیت ویژه برای آثار تولیدشده نیستیم و حساسیتی در این بخش نیز دیده نمی‌شود. استفاده از تیب‌ها و لحن‌های تکراری (حتی شخصیت‌های فیلم فارسی) در این آثار از جذابیت آنها برای مخاطب هدف می‌کاهد؛ گویا سفارش‌دهندگان از میزان تاثیرگذاری و اهمیت این موضوع آگاهی ندارند و ترجیح می‌دهند به جای اینکه شخصیت جدیدی خلق کنند از تیب‌های پر طرف‌دار خلق شده برای شخصیت‌های آثار خارجی استفاده کنند. شاید لازم است تولیدکنندگان انیمیشن در ایران، حالا که این آثار در حال پیداکردن جایگاه خود در بین مخاطبان سینماروی کشور هستند و روند اکران روتینی می‌یابند، دقت بیشتری در این زمینه به خرج دهند تا این حرکت روبه‌رشد با سکتکه و عدم استقبال به سمت سینمای تقریباً شکست‌خورده و ورشکسته «کودک» پیش نرود و بتواند همچنان برای علاقه‌مندان و خانواده‌ها، فضای امنی برای حضور دسته‌جمعی در سالن سینماها ایجاد کند.

اکران انیمیشن سینمایی ایرانی سال‌ها قبل بنا به اذعان بزرگان و فعالان پیشکسوت این هنر در ایران، یک آرزوی دست‌نیافتنی و دورازذهن بود و امروز وقتی این آرزو رنگ عینیت به خود گرفته، نباید اجازه داد دوباره با اشتباهات و کم‌توجهی عده‌ای، دوباره به آرزوی محال تبدیل شود.